

PRÁVNE A POLITOLOGICKÉ ÚVAHY NAD VYBRANÝMI OKRUHMI PROBLEMATIKY VOĽBY HLAVNÉHO KONTROLÓRA OBCE V PREDKLADANEJ VŠEOBECNOSTI A KAZUISTIKE

LEGAL AND POLITICAL CONSIDERATIONS OF SELECTED CIRCLES OF THE PROBLEMS OF THE ELECTION OF THE CHIEF MUNICIPAL CONTROLLER IN THE PRESENTED GENERALITY AND CASE STUDY

Ferdinand Korn¹

Abstrakt

Predkladaný článok poskytuje na platforme ústavno-teoretických a politologických postulátov pohľad na spoločenské reálie prítomné pri voľbe hlavného kontrolóra obce v právnom prostredí Slovenskej republiky. Na takto načrtnutej línii poskytuje právnu analýzu a syntézu vzťahu jednotlivca ako nositeľa základných politických práv a štátu, vzťahu štátu a obce, vzťahu obce a jednotlivca a vzťahu orgánov obce v ich vzájomnej komplementarite v procese voľby hlavného kontrolóra obce vo vybraných aspektoch predmetného procesu. Symbiózou všeobecnosti a kazuistiky ilustruje na konkrétnych prípadoch pri voľbe hlavného kontrolóra obce nevyhnutnosť dodržiavania princípov a noriem iusnaturalistického objektívneho práva tak, aby sa toto nestalo na komunálnej úrovni nástrojom politických záujmov v zmysle oportunistického postoja k právu tých funkcionárov obce, pre ktorých má platiť v materiálnom právnom štáte princíp jeho vlády, nie jeho zneužívania pre dosiahnutie partikulárnych politických cieľov.²

Kľúčové slova

základné práva a slobody, hlavný kontrolór obce, obec, jednotlivec, štát, právo obce na samosprávu

¹ Ústav verejného zdravotníctva a hygieny, Lekárska fakulta, Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

² Bližšie PALÚŠ, I. Vzťah demokracie a odbornosti v obecnej samospráve Slovenskej republiky. *Auspícia*. 2014, roč. 11, č. 2, s. 28–40. ISSN 1214-4967.

Abstract

The presented article provides, on the basis of constitutional-theoretical and political postulates, an insight into the social phenomena that are present in the election of the chief controller of the municipality in the Slovak Republic. It provides a legal analysis and synthesis of the relationship between the individual and the state, the relationship between the state and the municipality, the relationship between the municipality and the individual, and the relationship between the municipal authorities. It combines generality and casuistry in the election of the chief controller of the municipality and points to the obligation to observe the principles and standards of iusnaturalistic objective law. Objective law in a substantive legal state must rule at the municipal level and must not be abused for the particular political goals of the municipal officials who make up the municipal bodies.

Keywords

fundamental rights and freedoms, chief municipal controller, municipality, individual, state, the municipality's right to self-governance

ÚVOD

Najvýznamnejší patristický mysliteľ Augustinus Aurelius³ už pred vyše tisícpäťsto rokmi vyslovil tézu o tom, že ak zo štátu odstránite spravodlivosť, zostane z neho iba obyčajné lúpežníctvo. A tvorca teórie štátnej suverenity Jean Bodin⁴ k tomu o tisíc rokov neskôr dodal, že je to objektívne právo, ktoré odlišuje štát od svorky zbojníkov.

Obidva uvedené postuláty možno do komunálneho spoločenského priestoru obecných samospráv v právnom priestore Slovenskej republiky parafrázovať so zimomriavkami na chrbte: Ak zo spoločenského života obce odstránite spravodlivosť a právo, čo zostane z obce, z jej spoločenského života, z riadenia obce, z hospodárenia s majetkom obce, ak nie obyčajné lúpežníctvo a z orgánov obce len svorka zbojníkov? Prijatím najmä Zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení a Zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obce sa síce vytvoril rámec pre obsahový status a legálne pojmové definície „právomocí a kompetencií“ orgánov obce a tiež pre pojem „majetok obce“ (umocnený práve spoločenskými zmenami po roku 1989), no práve v kontexte fungovania obecných samospráv sa naplno prejavuje Dworkinovo⁵ obsahové rozdelenie objektívneho práva na právne princípy, právne normy a politickú morálku a to práve vo vzťahu komunálnych politikov k politickej morálke.⁶

3 Augustinus Aurelius (354–430) bol kresťanský teológ, spisovateľ, filozof a mystik, cirkevný Otec, predstaviteľ latinskej patristiky. Je považovaný za jedného z najväčších mysliteľov; jeho život sa stal významnou kapitolou dejín filozofie a ľudského myslenia.

4 Jean Bodin (1529–1596) bol francúzsky humanista, právnik, filozof, politik, politológ a ekonóm, člen parížskeho Parlamentu a profesor práva v Toulouse. Patrí medzi prvých mysliteľov ľudských práv a náboženskej tolerance, medzi zakladateľov moderného verejného práva a politickej teórie.

5 Ronald Myles Dworkin (1931–2013) bol americký právny filozof a politický filozof, predstaviteľ právneho iusnaturalizmu v názorovej spätosti práva s morálkou a radikálny zástanca ľudských práv.

6 Ďalej pozri: DWORKIN, R. *Když se práva berou vážně*. Praha: Oikymen, 2001, s. 43. ISBN 80-7298-022-X.

Sú to obecné samosprávy, ktoré relevantné právo heteronómne dané zo strany štátu nielen vykladajú a aplikujú de lege lata, ale ho vo svojej územnej pôsobnosti i sami tvoria vo forme všeobecne záväzných nariadení ako normatívnych právnych aktov, kde tvorba ich obsahu má predstavovať zložitý tvorivý proces de lege ferenda. Konformná a oportunistická politická morálka (niektorých) komunálnych politikov v orgánoch obcí vedie logicky k nerešpektovaniu právnych princípov a právnych noriem objektívneho práva materiálneho právneho štátu, k ich malinterpetácii a malaplikácii a v konečnom dôsledku k tvorbe normatívnych právnych aktov (všeobecne záväzných nariadení obce), či prijímaniu uznesení obecného zastupiteľstva a vydávaniu individuálnych aktov aplikácie práva, ktoré sú v rozpore s ústavnou a zákonnou úpravou obsahu Ústavným súdom Slovenskej republiky vysloveného práva obce na samosprávu.⁷

Každý občan Slovenskej republiky, ktorý má trvalý pobyt na území obce, je zároveň obyvateľom obce, ktorej status (a s ním súvisiaci status komplementárneho vzťahu obce a jej obyvateľa) je fundamentálne kreovaný Štvrtou hlavou Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. Ak na náročnej platforme teórie obmedzovania základných práv a slobôd a ukladania povinností jednotlivcovi zo strany štátu posudzujeme koreláciu štátu a jednotlivca, rovnako náročne musíme postupovať i v posudzovaní korelácie jednotlivca a obce, ktorej je daný jednotlivec obyvateľom, resp. v posudzovaní vzťahu štátu a obce, vychádzajúc pritom z ich principiálnej formulácie zakotvenej v štvrtej hlave ústavnej textácie. Samospráva obce nie je a nemôže byť právnou voluntaristickou a arbitrárnou diasporou a orgány obce právne endemity. Právo obce na samosprávu musí mať teda svoje jasné a určité hranice z titulu právnej istoty jednotlivca v materiálnom právnom štáte, pretože sa priamo dotýka života každého obyvateľa obce, teda každého jednotlivca ako nositeľa jeho základných práv a slobôd a to i v smere k ustanoveniu článku 65 odsek 1 Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb., ktoré je nepochybne späté s tým, že rozhodovanie o majetku obce je hlavným atribútom (poznávacím znakom) ústavného práva obce na samosprávu. Predmetné ustanovenie však zároveň vyslovuje ústavný imperatív o tom, že samostatné hospodárenie s majetkom obce je obci dané obsahovými podmienkami, ktoré štát voči obci realizuje formou zákona.

Kontrola zákonnosti, účinnosti, hospodárnosti a efektívnosti pri hospodárení a nakladaní s majetkom a majetkovými právami obce, ako aj s majetkom, ktorý obec užíva podľa osobitných predpisov, je bazálnou zákonnou povinnosťou pre pozíciu a postavenie hlavného kontrolóra obce v rozsahu jeho kontrolnej činnosti, poznateľnej v jej legálnej definícii podľa ust. § 18d odsek 1 Z. č. 369/1990 Zb. Pozícia a postavenie hlavného kontrolóra obce sú teda významné inštitúty výkonu samosprávnych právomoci a kompetencií obce v rámci výkonu ústavnou doktrínou⁸ vysloveného práva obce na samosprávu. Z uvedeného dôvodu je preto namieste vysloviť presvedčenie, že osoba hlavného kontrolóra obce a jej kreovanie do funkcie má nielen významný právny rozmer, ale aj rozmer politický a to hlavne pre orgány obce, ktoré sú rovnako právnymi ako aj politickými orgánmi (obce) a ktorých

7 Pozri Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky PL ÚS 4/2016 zo dňa 10. mája 2017, bližšie JESENKO, M. *Právo obce na samosprávu a normotvorba obcí*. Košice: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Fakulta verejnej správy, 2017, s. 68. ISBN 978-80-8152-539-1.

8 Tzv. doktríny ústavného súdu, bližšie pozri: KANÁRIK, I. *Zvrchovanosť zákona: (aktuálne otázky v slovenskom právnom poriadku)*. Košice: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, 2003, s. 79. ISBN 80-7097-531-8.

rozhodnutia (i o majetku obce) sú v mnohých prípadoch skôr výslednicou politických dohôd na komunálnej úrovni ako hermeneutickou výslednicou obsahu všeobecne záväzných právnych normatívnych textov, regulujúcich činnosť orgánov obce a realizovaných v prospech verejného záujmu (dobrá) obce.

Predkladané riadky majú ambíciu analýzou a syntézou všeobecnosti a kazuistiky predostrieť pozornému recipientovi košatosť a rôznorodosť ústavnej a z nej plynúcej zákonnej úpravy pre výklad a aplikáciu príslušných ústavných a zákonných ustanovení autoritatívne (heteronómne) upravujúcich voľbu hlavného kontrolóra obce vo vybraných okruhoch vyslovenej problematiky. Na takto definovanej platforme je v článku ilustrovaný vyššie načrtnutý vzťah medzi štátom a jednotlivcom ako nositeľom základných politických práv, vzťah medzi štátom a obcou, vzťah medzi obcou a jednotlivcom ako nositeľom základných politických práv a vzťah medzi orgánmi obce, teda medzi starostom a obecným zastupiteľstvom a to v ich vzájomnej previazanosti a komplementarite.

Na artikulovanú spoločenskú problematiku poskytuje článok pohľad jednak právny a jednak pohľad politologický, poukazujúc pritom na difúznosť objektívneho práva a v rámci danej difúznosti na nevyhnutnosť finálneho naplnenia princípu vnútornej nerozpornosti obsahu objektívneho práva v odpovediach na vyslovené otázky, čiže dvoch vlastností objektívneho práva v odvetví práva obecného zriadenia tak markantných.

Problematika výkladu a aplikácie príslušných právnych predpisov vo veci činnosti komisie na otváranie obálok a riadenie voľby hlavného kontrolóra mesta.

Kazuistická časť

Mestské zastupiteľstvo v Sečovciach⁹ na svojom IV. zasadnutí, ktoré sa uskutočnilo dňa 7. júla 2022, ustanovilo voľbou komisiu Mestského zastupiteľstva v Sečovciach pre účely otváranie obálok kandidátov na obsadenie funkcie hlavného kontrolóra mesta a riadenia voľby hlavného kontrolóra mesta Sečovce.

Vyššie uvedeným uznesením č. 48/2022 zo dňa 7. júla 2022 Mestské zastupiteľstvo v Sečovciach zvolilo z radu poslancov trojčlennú komisiu a dvoch náhradníkov komisie pre účely otváranie obálok kandidátov na obsadenie funkcie hlavného kontrolóra mesta a riadenia voľby hlavného kontrolóra Mesta Sečovce.

Primátor mesta dňa 1. augusta 2022 písomne poveril v zmysle obsahu dotknutého uznesenia štyroch zamestnancov Mestského úradu v Sečovciach ako spolupracujúcich zamestnancov so zvolenou komisiou pre účely otvárania obálok a kontrolu splnenia podmienok prihlášky a príloh u kandidátov na funkciu hlavného kontrolóra mesta Sečovce, ďalej pre účely spísania zápisnice o výsledku otvárania obálok a kontroly splnenia podmienok prihlášky a príloh u kandidátov na funkciu hlavného kontrolóra mesta Sečovce pre účely bezodkladnej písomnej informácie zo strany mesta kandidátovi, ktorý nesplnil dané požiadavky a pre účely písomnej výzvy kandidátovi k voľbe hlavného kontrolóra mesta, ktorý splnil predpísané požiadavky.

⁹ Sečovce sú mestom na východe Slovenskej republiky, ktoré z hľadiska počtu obyvateľov tvorí zhruba osemtisíc obyvateľov.

Mesto Sečovce vyzvalo mailom dňa 1. augusta 2022 a zároveň doporučenými listami zo dňa 1. augusta 2022 všetkých členov komisie z radu poslancov, včítane náhradníkov komisie, k potvrdeniu ich účasti na akte otvárania obálok a kontroly splnenia podmienok prihlášky a príloh. Mailovou poštou obratom potvrdili svoju účasť len dvaja vyzvaní členovia a náhradníci komisie, ostatní traja poslanci oznámili, že sú odcestovaní v zahraničí, resp. v Bratislave. Z uvedeného následne vyplynulo, že na akte otvárania obálok a kontroly splnenia podmienok prihlášky a príloh pre určenie kandidátov na voľbu hlavného kontrolóra mesta sa dňa 5. augusta 2022 zúčastnili dvaja poslanci z celkového počtu troch členov komisie plus dvoch náhradníkov. (Uznesením určením do komisie, no z osobných dôvodov neprítomní, poslanci mestského zastupiteľstva, zvolili na komunálnej úrovni politickú obštrukciu, s pravdepodobnosťou, ktorá hraničí s istotou, tým sledujúc ako cieľ nezvolenie nového hlavného kontrolóra mesta).

Dňa 5. augusta 2022 o 13.00 hod. sa teda v Malej zasadačke Mestského úradu v Sečovciach uskutočnilo otváranie obálok (prihlášok s prílohami) kandidátov na obsadenie funkcie hlavného kontrolóra mesta. Na otváraní obálok a na vyhodnotení splnenia podmienok prihlášky a príloh sa zúčastnili členovia predmetnej komisie a primátorom poverení zamestnanci Mestského úradu v Sečovciach tak, ako je to uvedené v predošlom odseku.

Na základe uvedených reálií vyvstala otázka, či komisia poslancov v počte dvoch členov, oproti mestským zastupiteľstvom určeným počtom traja, má právo vykonať relevantný právny výstup z aktu otvárania obálok a kontroly splnenia podmienok prihlášky a príloh a potvrdiť, resp. nepotvrdiť, daný akt ipso iure. Je totiž potrebné dať do pozornosti, že delegovaní zástupcovia mestského úradu a zapisovateľka komisie nemajú legitimitu a ani právo suplovať chýbajúcich členov komisie, pretože status členov komisie plynie z ich pozície poslancov mestského zastupiteľstva, ktoré má ex lege postavenie orgánu obce, ktorý jediný má osobitý právny vzťah k voľbe hlavného kontrolóra mesta z titulu osobitosti zákonne kreovaného právneho vzťahu medzi mestským zastupiteľstvom a hlavným kontrolórom mesta podľa Z. č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení.

Analýza skutkového a právneho stavu

Formálnymi prameňmi práva pre subsumpciu daného skutkového stavu je najmä Ústava č. 460/1992 Zb., Z. č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, Rokovací poriadok mesta Sečovce a Uznesenie č. 48/2022 Mestského zastupiteľstva v Sečovciach zo dňa 7. 7. 2022.

Aby bolo možné validne a reliabilne analyzovať skutkový a hlavne právny stav veci, je potrebné vidieť vyvstávajúci problém v dvoch základných okruhoch, ktoré však navzájom súvisia a ktoré vo svojej vzájomnosti slúžia ako výkladová platforma pre určenie odpovedí na dve stanovené otázky a to:

- 1. či počet členov komisie pod určený počet troch členov komisie pri otváraní obálok je právne priechodný a zápisnica ako výstup z daného aktu je právne záväzná,
- 2. či zápisnicu z otvárania obálok musí (a má) mestské zastupiteľstvo na svojom následnom rokovaní zobrať na vedomie, alebo nie.

Problematika otázky č. 1

Voľba hlavného kontrolóra mesta tak, ako ju upravuje Z. č. 369/1990 Zb., resp. v ďalších podrobnostiach uznesenie mestského zastupiteľstva na základe zákonnej delegácie danej v ust. § 18a odsek 3 Z. č. 369/1990 Zb., nie je zďaleka len administratívnym aktom formálneho charakteru, ktorý je „organizovaný“ mestom.

Voľba hlavného kontrolóra mesta predstavuje predovšetkým naplnenie ústavného subjektívneho základného politického práva jednotlivca vo vzťahu k verejnej moci a k správe vecí verejných. V zmysle čl. 12 odsek 1 Ústavy č. 460/1992 Zb. sa jedná o základné právo, ktoré sa nepremlčuje, nezrušuje, nemožno ho odňať a nemožno ho scudziť. Jedná sa o katalogizované základné právo jednotlivca (občana), ktoré v zmysle čl. 13 odsek 2, 3 a 4 ústavy možno obmedziť iba zákonom a to za stanovených ústavných podmienok.

Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. vo svojej druhej hlave, v treťom oddieli, v článku 30 odsek 4 definuje predmetné základné politické právo ako právo na slobodný prístup každého občana k voleným a iným verejným funkciám bez rozdielu. Adresátom a garantom dotknutého práva je štát, v judikovanom extenzívnom výklade Ústavného súdu Slovenskej republiky podľa článku 2 odsek 2 ústavy však rovnako všetky ostatné dotknuté subjekty verejnej moci, teda i obce a mestá, ktoré vyhlasujú voľbu hlavného kontrolóra mesta. V danom bode sa tak na ústavnej báze stretáva subjektívne ústavne vymedzené právo občana podľa čl. 30 odsek 4 ústavy a komplementárna povinnosť subjektu verejnej moci spočívajúca v tom, aby prebiehal nerušený výkon (forum externum) daného základného práva občana a aby nedošlo k jeho obmedzeniu inak, ako to zakladá čl. 13 ústavy a zároveň, aby nedošlo k diskriminácii v procese voľby hlavného kontrolóra mesta, teda ku konaniu právom reprobovanému a tým v rozpore s čl. 12 odsek 2 ústavy.

Súčasťou základného práva jednotlivca podľa čl. 30 odsek 4 ústavy je, aby orgány majúce povinnosť spolupôsobiť pri uchádzaní sa o funkciu a pri ustanovení do funkcie, si tieto povinnosti plnili bezchybne a tak zaručili možnosť prístupu k voleným a iným verejným funkciám relevantnému uchádzačovi. Ak tieto orgány porušia svoje povinnosti a tak sťažia, uľahčia, alebo znemožnia uchádzanie sa o funkciu alebo ustanovenie do funkcie niektorého uchádzača, znamená to, že tým porušia jeho právo podľa čl. 30 odsek 4 ústavy (III. ÚS 75/01. Nález z 22. augusta 2002. Zbierka nálezov uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky 2002 – II. polrok, s. 53). Ústava zaručuje za rovnakých podmienok prístup k voleným a iným verejným funkciám, čo však neznamená právo danú funkciu získať, prípadne domáhať sa súdnou cestou takéhoto práva, prirodzene, za predpokladu, že sa u všetkých uchádzačov postupovalo rovnako a to podľa princípov a noriem objektívneho práva, v duchu pravidiel vopred určených a pre všetkých uchádzačov známych. (Čič et al., 2012, s. 228)

Prístup za rovnakých podmienok znamená, že nemožno v procese tvorby či aplikácie práva preferovať alebo diskriminovať určité subjekty pred inými pred ich uchádzaním sa o verejnú funkciu. Subjektom tohto práva je každý občan Slovenskej republiky, ktorý sa o verejnú funkciu uchádza. Obsahom uvedeného práva je aj predpoklad, že jednotliví voliči budú mať možnosť odovzdať svoj hlas v prospech niektorého z kandidátov za rovnakých podmienok, vrátane možnosti dostať sa k informáciám o jednotlivých kandidátoch rovnakým spôsobom (PI. ÚS 35/03. Uznesenie z 3. februára 2005, s. 8).

Na základe vyššie uvedeného možno opätovne vyartikulovať otázku, či vzhľadom na ústavný status katalogizovaného základného práva občana na slobodný prístup k voleným a iným verejným funkciám bez rozdielu môže mesto neuzať akt otvárania obálok uchádzačov na voľbu hlavného kontrolóra mesta z dôvodu, že „to isté mesto, ktoré má ústavnú komplementárnu (implicitnú, ale jednoznačnú) povinnosť zabezpečiť uplatnenie výkonu daného práva občanovi, nezabezpečí účasť komisie na otváranie obálok v takom počte členov, ako to samo mesto určilo v uznesení mestského zastupiteľstva“, resp., že tí poslanci, ktorí majú v zmysle ust. § 25 odsek 1, písm. b) Z. č. 369/1990 Zb. zákonnú povinnosť zúčastňovať sa zasadnutí obecného zastupiteľstva a jeho orgánov, do ktorých boli zvolení, sa z osobných dôvodov daného aktu otvárania obálok nezúčastnili (navyššie ak platí ustanovenie Ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov, ktoré v Čl. 4, odsek 1, druhá veta explicitne uvádza, že verejný funkcionár pri výkone svojej funkcie nesmie uprednostniť osobný záujem pred verejným záujmom).

Je jednoznačné, že ak mestské zastupiteľstvo vo svojom uznesení určilo, že počet členov komisie na otváranie obálok musia byť „traja“, ale pri otváraní obálok sú prítomní iba „dva“ členovia komisie, že došlo k nenaplneniu platného a účinného uznesenia mestského zastupiteľstva, prijatého na základe zákonnej delegácie v zmysle ust. § 18a odsek 3, posledná veta Z. č. 369/1990 Zb. Je to však konanie mesta, ktoré napriek ústavným a zákonným imperatívom, spôsobilo absenciu v počte členov komisie, bez viny akéhokoľvek iného subjektu.

Ak by mesto neuzaťlo akt otvárania obálok kandidátov tým, že to samo spôsobilo, bol by to zásah do základného práva občana (uchádzača) podľa čl. 30 odsek 4 ústavy a to z nasledujúcich dôvodov:

- došlo by k obmedzeniu základného práva občana katalogizovaného v článku 30 odsek 4 ústavy následným „rozhodnutím“ mestského zastupiteľstva o neuzaťaní aktu otvárania obálok, teda „na základe účinného uznesenia mestského zastupiteľstva“, čo je v rozpore s čl. 13 odsek 2, 3 a 4 ústavy,
- „rozhodnutie“ mestského zastupiteľstva o neuzaťaní aktu otvárania obálok by bolo v neprípustnej extrémnej disproporcionalite k základnému právu občana podľa článku 30 odsek 4 ústavy, teda v rozpore s princípom proporcionality eventuálnej možnosti akéhokoľvek orgánu verejnej moci obmedziť katalogizované základné politické právo podľa čl. 30 odsek 4 ústavy, ktorý princíp je fundamentálnym obligatónym manuálom pri posudzovaní ústavnosti stretu základného práva a slobody jednotlivca so základným právom iného jednotlivca, alebo s verejným dobrom,
- mestské zastupiteľstvo nie je orgánom verejnej moci, ktoré môže svojimi aktmi obmedziť ústavne katalogizované základné právo a slobodu jednotlivca (občana).

Materiálny právny štát totiž nestojí na princípoch prepätého formalizmu, ale na výklade a aplikácii objektívneho práva v súlade s morálkou a ústavne daným statusom jednotlivca (občana) o tom, že je slobodný (článok 12 odsek 1 ústavy) a že štátna moc (verejná moc) zasahuje do jeho základných práv a slobôd len zákonom stanoveným spôsobom a v nevyhnutných prípadoch (pozri čl. 13 odsek 2, 3 a 4 ústavy).

Ak by teda mesto neuzaťlo akt otvárania obálok u uchádzačov na voľbu hlavného kontrolóra mesta z titulu vlastného „pochybenia“, popísaného vyššie:

- porušilo by svoju ústavnú povinnosť zabezpečenia bezchybného výkonu základného práva občana podľa článku 30 odsek 4 ústavy,
- znemožnilo by výkon (forum externum) základného práva občana podľa článku 30 odsek 4 ústavy, čím by porušilo základné právo občana podľa článku 30 odsek 4 ústavy,
- porušilo by článok 13 odsek 2, 3 a 4 ústavy z dôvodu obmedzenia základného práva „na základe“ uznesenia mestského zastupiteľstva o troch členoch komisie, ktoré ani nemá charakter normatívneho právneho aktu,
- konalo by v rozpore s princípom proporcionality zásahu verejnej moci do základného práva a slobody.

Z uvedeného plyní záver, že počet prítomných členov komisie pri otváraní obálok „pod“ uznesením mestského zastupiteľstva stanovený počet „tri“ je právne priechodný a zápisnica ako výstup z daného aktu je právne záväzná.

Ako post scriptum je však potrebné dať do pozornosti, že ak by sa aktu otvárania obálok nezúčastnil ani jeden poslanec určený uznesením do danej komisie, došlo by k zmareniu celého aktu otvárania obálok, pretože (tak, ako je to uvedené vyššie) delegovaní zástupcovia mestského úradu a zapisovatelia komisie nemajú legitimitu a ani subjektívne právo suplovať členov komisie, pretože status členov komisie plyní z ich pozície poslancov mestského zastupiteľstva, ktoré má ex lege postavenie orgánu obce, ktorý jediný má osobitý právny vzťah k voľbe hlavného kontrolóra mesta z titulu osobitosti zákonne kreovaného právneho vzťahu medzi mestským zastupiteľstvom a hlavným kontrolórom mesta podľa Z. č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení. Nekonáním mesta (nezúčastnením sa ani jedného poslanca – člena komisie alebo náhradníka) by tak došlo k poruchovému následku (nie k ohrozovaciemu ako v analyzovanom konkrétnom prípade) v uplatnení základného práva občana (uchádzača) podľa článku 30 odsek 4 ústavy a teda k porušeniu základného politického práva občana, ktoré ex constitutione už následne nemožno napraviť ústavnoteoretickými postulátmi a výkladovými metódami hermeneutického kruhu, prezentovanými v predošlom texte v posudzovanom faktickom stave.¹⁰

Problematika otázky č. 2: „Nezobratie na vedomie“ zápisnice komisie z otvárania obálok zo strany mestského zastupiteľstva ako politická obštrukcia

Ďalšou z možných obštrukcií by bolo zo strany mestského zastupiteľstva „nezobratie na vedomie zápisnice komisie z otvárania obálok, ktorá je prílohou písomností, ktoré sa predkladajú mestskému zastupiteľstvu k voľbe hlavného kontrolóra mesta“.

Posledná veta ust. § 18a odsek 3 Z. č. 369/1990 Zb. zakladá, že ďalšie podrobnosti o spôsobe a vykonaní voľby hlavného kontrolóra a náležitosti prihlášky ustanoví obec uznesením. Ak je predmetné uznesenie mestským zastupiteľstvom prijaté a nadobudne

¹⁰ Je potrebné zvýrazniť, že komisia pre otváranie obálok a kontrolu splnenia podmienok prihlášky a príloh neposudzuje obsah daných písomností, ale iba formálnu úplnosť (počet) všetkých obligatórnych písomností a formálnych náležitostí daných písomností tak, ako to bolo ustálené mestským zastupiteľstvom v podmienkach pre uchádzača, stanovených v uznesení o voľbe hlavného kontrolóra mesta. Komisia o svojom výstupe nehlasuje, jedná sa o komisiu *sui generis*, kde nie je potrebná jej „uznášacia schopnosť“ v prítomnosti nadpolovičnej väčšiny určených členov, jej výstupom nie je uznesenie, ale zápisnica, ktorú podpisujú všetci prítomní.

účinnosť, potom vykonanie voľby hlavného kontrolóra mesta je záväzné pre všetky subjekty na základe zákonnej delegácie podľa ust. § 18a odsek 3 Z. č. 369/1990 Zb., teda je záväzné i pre mestské zastupiteľstvo, ktoré uznesenie o spôsobe vykonania voľby prijalo (spravidla na svojom ostatnom zasadnutí) v zmysle naplnenia princípu vlády práva v materiálnom právnom štáte (samosprávy sú viazané i tými právnymi aktmi, ktoré sami prijali).

V tomto kontexte je zaujímavá nasledujúca skutočnosť. Článok 68 ústavy predstavuje vo svojej textácii ústavný princíp, definujúci obec ako samosprávny subjekt, ktorý vo veciach územnej samosprávy a na zabezpečenie úloh vyplývajúcich pre samosprávu zo zákona môže vydávať všeobecne záväzné nariadenia. Daný princíp predstavuje ústavnú delegáciu pre obec vydávať normatívne právne akty vo forme všeobecne záväzného nariadenia obce v spojení so samosprávnym statusom obce (Bujňák, Gaňa a Hodás, 2023, s. 273 a nasl.). Voľba hlavného kontrolóra mesta je akt mesta, plynúci zo samosprávnej pozície a statusu mesta, čiže sa ústavne predpokladá autonómna dispozícia mesta pri voľbe hlavného kontrolóra. Napriek tomu však zákonodarcu určil pomerne podrobnú zákonnú úpravu voľby hlavného kontrolóra mesta a dokonca určil mestu (obci) formu prijatia ďalších podrobností o voľbe hlavného kontrolóra mesta a to formu uznesenia.

Štát teda zákonne delegoval v zmysle ust. § 18a odsek 3, posledná veta Z. č. 369/1990 Zb. na obec povinnosť vydať ďalšie podrobnosti o voľbe hlavného kontrolóra mesta uznesením. Z uvedeného plynie, že dotknuté „ďalšie podrobnosti“ nemajú charakter normatívneho právneho aktu, ale organizačného aktu a to delegáciou na obec priamo zo zákona (čo nevylučuje ich záväznosť pre mestské zastupiteľstvo, ktoré ich prijalo, uznesenie však nemá všeobecnú záväznosť, hoci obsahuje tzv. zaručené, teda vymožiteľné pravidlá). Je potrebné zvýrazniť, že sa jedná o ojedinelú zákonnú úpravu, spočívajúcu v tom, že štát deleguje na samosprávu v jej samosprávnej pôsobnosti ako povinnosť regulovať určitý druh spoločenských vzťahov nie všeobecne záväzným právnym predpisom, teda nie všeobecne záväzným nariadením, ale uznesením. Zároveň je potrebné dať do pozornosti, že z textácie ust. § 18a odsek 3 Z. č. 369/1990 Zb. plynie, že subdelegácia je neprípustná, t. j. že mestské zastupiteľstvo, ktoré prijíma uznesením ďalšie podrobnosti o voľbe hlavného kontrolóra mesta, nemôže ďalej delegovať, napríklad na komisiu pre otváranie obálok, aby si táto mohla pri vyhodnocovaní určovať ďalšie podrobnosti mimo tých, ktoré boli prijaté uznesením mestského zastupiteľstva.

Vykonanie voľby hlavného kontrolóra mesta je záväzné pre všetky subjekty, ktoré sú uznesením mestského zastupiteľstva o vykonaní voľby dotknuté. Mesto (mestské zastupiteľstvo) prijalo konkrétne uznesenie o voľbe hlavného kontrolóra mesta, kde neurčilo, že nebude rešpektovať zápisnicu komisie o otváraní obálok tým, že o jej relevancii bude ešte prijímať uznesenie tak, že ju zoberie, alebo nezoberie na vedomie. Naopak, mestské zastupiteľstvo prijalo jednoznačný výstup, ktorým kategoricky určilo, že zápisnica z otvárania obálok bude po jej signovaní predložená na rokovanie mestského zastupiteľstva ako „príloha k materiálu o voľbe hlavného kontrolóra“.

Z uvedeného plynie, že jestvuje platné a účinné uznesenie Mestského zastupiteľstva v Sečovciach o tom, že zápisnica komisie z otvárania obálok kandidátov na voľbu hlavného kontrolóra mesta je „ipso iure“ – z daného uznesenia MsZ č. 48/2022 – prílohou materiálov k voľbe hlavného kontrolóra, teda nemožno o nej hlasovať, pretože:

- poslanci vo svojom uznesení mestského zastupiteľstva o voľbe hlavného kontrolóra mesta neupravili v zákonne delegovaných ďalších podobnostiach režim jej následného (pro futuro) „individuálneho zobratia na vedomie hlasovaním“,
- „ipso iure“ (z uznesenia) ju ex ante určili ako prílohu, teda ako písomnosť (dokument), ktorý sa prikladá k materiálom k voľbe hlavného kontrolóra,
- zápisnica z otvárania obálok kandidátov je relevantná jej signovaním všetkými zúčastnenými osobami, ani na samotnom zasadnutí komisie nemožno hlasovaním zmeniť (prelomíť) individuálny názor člena komisie a ďalšieho prítomného, čiže per analogiam to isté nemožno vykonať ani prijímaním uznesenia mestského zastupiteľstva o tom, že mestské zastupiteľstvo (väčšinou) zoberie, alebo nezoberie na vedomie zápisnicu z otvárania obálok, pretože by sa tým prelomil individuálny názor člena komisie o relevancii aktu otvárania obálok a o jeho výsledkoch vo vzťahu ku kandidátom, ktorí si podaním prihlášky uplatnili svoje ústavné základné politické právo v zmysle článku 30 odsek 4 ústavy.

Tak ako je to uvedené vyššie, uvedené dôvody vychádzajú predovšetkým z princípov právneho štátu a to z princípu vlády práva a z princípu obmedzenej vlády, keď objektívne právo obmedzuje i svojich tvorcov a to rovnako na úrovni národnej rady ako i na úrovni mestských zastupiteľstiev.

Ak by sa totiž umožnilo poslancom hlasovať o zobratí alebo nezobratí zápisnice z otvárania obálok na vedomie a poslanci by hlasovaním nezobrali zápisnicu na vedomie, vyvstal by následný problém o zákonnosti ďalšieho postupu v samotnom priebehu voľby hlavného kontrolóra mesta, keďže zápisnica z otvárania obálok je fundamentom k ďalšiemu postupu voľby a legitimizuje (a legalizuje) prihlásených kandidátov k následnej účasti na voľbe na zasadnutí mestského zastupiteľstva.

Z uvedeného plynie, že mestské zastupiteľstvo nemá právo na dotknutom zasadnutí hlasovaním prijímať uznesenie o bratí alebo nebratí na vedomie zápisnice komisie na otváranie obálok, pretože uznesenie o voľbe hlavného kontrolóra mesta, prijaté na (spravidla) ostatnom zasadnutí mestského zastupiteľstva, je platné a účinné a tým záväzné pre poslancov v povinnosti ho realizovať tak, ako to obsahovo vo svojej platnosti a účinnosti zakladá.

Iné formy politických obštrukcií pri voľbe hlavného kontrolóra mesta

Neschválenie programu zasadnutia mestského zastupiteľstva s bodom programu „voľba hlavného kontrolóra mesta“ ako politická obštrukcia

Akt otvárania obálok a spísanie zápisnice z otvárania časovo predchádza zasadnutiu mestského zastupiteľstva, na ktorom sa realizuje voľba hlavného kontrolóra mesta. Ust. § 18a odsek 2 Z. č. 369/1990 Zb. stanovuje orientačný časový rozostup medzi dňom otvárania obálok a konaním mestského zastupiteľstva v textácii, že kandidát na funkciu hlavného kontrolóra musí odovzdať svoju písomnú prihlášku najneskôr 14 dní pred dňom konania voľby na obecnom úrade.

Uznesenie o voľbe hlavného kontrolóra mesta sa prijíma mestským zastupiteľstvom spravidla na predošlom (ostatnom) zasadnutí, platné uznesenie je ex lege signované a zverejňované,

pričom však je potrebné do uvedených časových horizontov zakomponovať normatívnu podobu ustanovenia § 18a odsek 1 Z. č. 369/1990 Zb. ktoré znie, že deň konania voľby hlavného kontrolóra vyhlási obecné zastupiteľstvo na úradnej tabuli a spôsobom v mieste obvyklým najmenej 40 dní pred dňom konania voľby. Keďže sa jedná o zákonnú povinnosť pre mesto, ktorá je už v tejto jej čiastkovosti komplementárna so základným právom občana na slobodný prístup k voleným a iným verejným funkciám bez rozdielu podľa článku 30 odsek 4 ústavy, je potrebné prijať uznesenie o voľbe hlavného kontrolóra v takom časovom predstihu pred konaním volieb, aby zákonný imperatív „40 dní“ bol zo strany mesta dodržaný.

Následné zasadnutie mestského zastupiteľstva má buď jediný bod a to „voľbu hlavného kontrolóra mesta“, alebo je voľba hlavného kontrolóra mesta súčasťou programu zasadnutia mestského zastupiteľstva. V oboch prípadoch vyvstáva logická otázka: Je možné nechať hlasovať o programe zasadnutia, ktorého jediným bodom, alebo jedným z bodov, je voľba hlavného kontrolóra mesta? Zdanlivo marginálny problém má totiž netušené pozadie. Funkcia hlavného kontrolóra mesta totiž nie je bezvýznamná a do vzájomnosti korelácie dvoch orgánov mesta a to primátora a mestského zastupiteľstva v ich prirodzenom právnom ekvilibriu môže vniesť významnú faktickú nerovnováhu. Nezabúdajme totiž, že Zákon č. 369/1990 Zb. (a nie iba tento právny predpis) reguluje spoločenské vzťahy na úrovni miest a obcí, ktoré samosprávne spravujú svoj majetok a svoje finančné zdroje, ktoré vykonávajú prenesený výkon štátnej správy, ktoré právo nielen vykladajú a aplikujú, ale ho aj tvoria a ktoré sú voči štátu relatívne autonómne minimálne v realizácii ich ústavného práva na samosprávu. Všetky tieto atribúty samosprávnosti obce vo význame ich spoločenských reálií sú mnohokrát kreované politickými rozhodnutiami na úrovni komunálnej politiky, sú často priesečníkom a vyústením politických vyjednávaní a dohôd a to i v personálnych obsadeniach významných postov v samospráve, kam funkcia hlavného kontrolóra mesta nepochybne patrí. Nemožno preto vylúčiť, že v prípade politickej nedohody na kandidátovi na obsadenie funkcie hlavného kontrolóra mesta, by mohli nastať u poslancov politické obštrukcie a to malinterpretáciou a malaplikáciou platných a účinných všeobecne záväzných právnych noriem, či prijatých uznesení.

Jednou z možných obštrukcií by bolo i vyššie avizované neschválenie programu zasadnutia mestského zastupiteľstva s bodom programu „voľba hlavného kontrolóra mesta“.

Otázka možností schvaľovania, resp. neschválenia bodu programu zasadnutia mestského zastupiteľstva „voľba hlavného kontrolóra mesta“ je prezentovaná v nasledujúcich zákonných normatívnych podobách:

Ust. § 12 odsek 4 a odsek 5 Z. č. 369/1990 Zb. upravuje zákonnou reguláciou rokovanie obecného zastupiteľstva v nasledujúcej textácii:

„Návrh programu zasadnutia obecného zastupiteľstva sa zverejňuje na úradnej tabuli obce a na webovom sídle obce aspoň tri dni pred zasadnutím obecného zastupiteľstva.

Obecné zastupiteľstvo schvaľuje návrh programu zasadnutia na začiatku zasadnutia. Najprv sa hlasuje o bodoch návrhu programu podľa predošlého odseku. Na zmenu návrhu programu zasadnutia obecného zastupiteľstva je potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny všetkých poslancov. Ak starosta odmietne dať hlasovať o návrhu programu zasadnutia obecného zastupiteľstva alebo o jeho zmene, stráca právo viesť zasadnutie obecného zastupiteľstva, ktoré ďalej vedie zástupca starostu. Ak zástupca starostu nie je prítomný

alebo odmietne viesť zasadnutie obecného zastupiteľstva, vedie ho iný poslanec poverený obecným zastupiteľstvom”.

Z uvedenej textácie by plynulo, že mestské zastupiteľstvo je povinné hlasovať a teda hlasovaním prijať uznesenie o bode programu „voľba hlavného kontrolóra mesta” so zákonnou sankciou pre primátora v strate práva viesť zasadnutie, ak odmietne o danom bode programu dať hlasovať.

Deň voľby hlavného kontrolóra mesta (spolu so všetkými ostatnými náležitosťami voľby a statusu hlavného kontrolóra mesta) je však záväzný platnosťou a účinnosťou uznesenia, ktoré už poslanci prijali na (spravidla) predošlom zasadnutí a ktoré je skrz daných právnych atribútov záväzné aj pre poslancov.

Otázka znie: „Môže teda nastať právny stav, keď jedným uznesením schvália poslanci určenie termínu dňa konania voľby hlavného kontrolóra mesta a v deň voľby hlavného kontrolóra mesta „negujú” dané uznesenie tým, že neschvália bod programu o tom, že voľba hlavného kontrolóra mesta sa v daný (záväzne určený) deň realizovať nebude (teda sa neuskutoční)?”

Takýto stav nastať nemôže, pretože je v rozpore s princípom vlády relevantného práva a princípom právnej istoty, ktorý vychádza z čl. 1 odsek 1 ústavy v tom, že Slovenská republika je (materiálnym) právnym štátom.

Je potrebné zvýrazniť, že mestské zastupiteľstvo nemá právo na dotknutom zasadnutí schvaľovať (alebo neschvaľovať) bod programu „voľba hlavného kontrolóra mesta”, pretože uznesenie o voľbe hlavného kontrolóra mesta, prijaté na (spravidla) ostatnom zasadnutí mestského zastupiteľstva, je platné a účinné a tým záväzné pre poslancov v povinnosti ho realizovať tak, ako to obsahovo vo svojej platnosti a účinnosti zakladá. Ak by mestské zastupiteľstvo chcelo neuskutočniť na prebiehajúcom zasadnutí voľbu hlavného kontrolóra mesta, muselo by najprv predošlé platné a účinné uznesenie o voľbe hlavného kontrolóra zrušiť (alebo zmeniť). Prípadné prijatie uznesenia o neschválení programu zasadnutia mestského zastupiteľstva s bodom programu „voľba hlavného kontrolóra mesta” by v zmysle ust. § 13 odsek 7 Z. č. 369/1990 Zb. nemohlo byť spojené s uplatnením sistačného práva primátorom mesta. V každom prípade je však potrebné zvýrazniť, že v danom pokročilom štádiu voľby hlavného kontrolóra mesta, trvajúcom na časovej osi už cca dva mesiace, by sa neschválením programu zasadnutia poslancami mestského zastupiteľstva jednoznačne jednalo o porušenie základného práva občana na slobodný prístup k voleným a verejným funkciám bez rozdielu, pretože, tak, ako je to zvýraznené v texte, akt voľby hlavného kontrolóra mesta nie je voluntaristická samospráva svojvôľa mesta, ale ide o ústavný a zákonný akt, kde sa stretáva základné politické právo občana s povinnosťou mesta výkon daného práva (forum externum) realizovať a to v zmysle princípu už nadobudnutých a získaných práv prihláseného kandidáta (uchádzača) podľa čl. 1 odsek 1 ústavy.

Otázka „uznášania sa schopnosti mestského zastupiteľstva na začiatku jeho zasadnutia o voľbe hlavného kontrolóra mesta“ ako politická obštrukcia

Na záver nemožno (na pomerne veľkej ploche) nespomenúť otázku uznášanía sa schopnosti mestského zastupiteľstva na začiatku jeho zasadnutia o voľbe hlavného kontrolóra mesta ako politickej obštrukcie.

Ustanovenie § 18a odsek 3 Z. č. 369/1990 Zb. znie: „Na zvolenie hlavného kontrolóra je potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny všetkých poslancov. Ak ani jeden z kandidátov takú väčšinu nezískal, obecné zastupiteľstvo ešte na tej istej schôdzi vykoná druhé kolo volieb, do ktorého postúpia dvaja kandidáti, ktorí získali v prvom kole volieb najväčší počet platných hlasov. V prípade rovnosti hlasov do druhého kola volieb postupujú všetci kandidáti s najväčším počtom platných hlasov. V druhom kole volieb je zvolený ten kandidát, ktorý získal najväčší počet platných hlasov.“

Z prezentovanej normatívnej podoby plynú sématické a etymologické otázky:

- je potrebné vnímať pojem „schôdza“ ako synonymický pojem s pojmom „zasadnutie“ mestského zastupiteľstva, alebo sa jedná o samostatný legislatívny pojem, viažúci sa k voľbe hlavného kontrolóra mesta mestským zastupiteľstvom?
- je potrebné na začiatku a v priebehu „schôdze“ mestského zastupiteľstva o voľbe hlavného kontrolóra mesta zisťovať jeho uznášanía schopnosť?

Odpoveď na otázku synonymity pojmov „schôdza“ a „zasadnutie“ mestského zastupiteľstva a následne na otázku skúmania uznášanía schopnosti mestského zastupiteľstva, je zakomponovaná v ustanovení § 12 odsek 7 Z. č. 369/1990 Zb., ktoré zakladá, že obecné zastupiteľstvo rokuje vždy v zbore. Spôsobilé rokovať a uznášať sa je vtedy, ak je prítomná nadpolovičná väčšina všetkých poslancov. Na prijatie uznesenia obecného zastupiteľstva je potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny prítomných poslancov, ak časť vety za bodkočiarkou, odsek 5, § 13 ods. 8, § 18a ods. 3 a 10, § 20a ods. 4 a § 20b ods. 5 alebo osobitný zákon neustanovuje inak; na prijatie nariadenia je potrebný súhlas trojpäťinovej väčšiny prítomných poslancov.

Keďže ust. § 18a odsek 3 Z. č. 369/1990 Zb. je citované vyššie, vzájomnou komparáciou ust. § 12 odsek 7 a ust. § 18a odsek 3 Z. č. 369/1990 Zb. možno vysloviť, že voľba hlavného kontrolóra mesta sa ex lege musí konať na zasadnutí mestského zastupiteľstva, resp. že „schôdza“ mestského zastupiteľstva, na ktorej sa volí hlavný kontrolór mesta, je ex lege „zasadnutím“ mestského zastupiteľstva, na ktoré sa vzťahuje zákonný imperatív rokovania a uznášanía sa schopnosti počas celého priebehu rokovania poslancov na zasadnutí.

Ak by teda poslanci mestského zastupiteľstva neboli uznášanía schopní na zasadnutí mestského zastupiteľstva s bodom programu „voľba hlavného kontrolóra mesta“, čím by k samotnej voľbe nedošlo, bolo by to porušením základného politického práva občana (kandidáta) podľa článku 30 odsek 4 ústavy (poruchový následok), porušením povinností mesta na umožnenie uplatnenia výkonu daného ústavného základného práva občana počas procesu voľby hlavného kontrolóra mesta a jednoznačnou politickou obštrukciou poslancov zastupiteľstva. Konaním poslancov (neuznášanía sa schopnosťou na danom akte voľby hlavného kontrolóra) by došlo k poruchovému následku v uplatnení základného

práva občana podľa článku 30 odsek 4 ústavy a teda k porušeniu jeho základného práva, ktoré ex constitutione nemožno napraviť ústavno-teoretickými postulátmi, prezentovanými v tejto analýze vo vzťahu k ohrozovaciemu následku.

Ak bolo v predošlých riadkoch vypovedané „písmeno A“, je potrebné ozrejmiť i stav („písmeno B“), ktorý je predpokladaný po tom, čo sa skonštatuje, že mestské zastupiteľstvo nie je rokovania a uznášania schopné.

V zmysle ust. § 12 odsek 11 Z. č. 369/1990 Zb. platí, že podrobné pravidlá o rokovaní obecného zastupiteľstva upraví (musí upraviť) rokovací poriadok obecného zastupiteľstva.

V zmysle čl. 7 odsek 4 a odsek 5 Rokovacieho poriadku Mestského zastupiteľstva v Sečovciach platí, že primátor mesta otvorí rokovanie v určenú hodinu, najneskôr však v čase, keď je podľa prezentácie prítomná nadpolovičná väčšina poslancov. Neúčast poslancov na rokovaní mestského zastupiteľstva sa ospravedľňuje vopred primátorovi. Dôvod neúčasti sa vyznačí na prezenčnej listine. V prípade, ak sa nezíde dostatočný počet poslancov do 30 minút po čase určenom na začiatok rokovania mestského zastupiteľstva, alebo ak klesne počet poslancov počas rokovania pod nadpolovičnú väčšinu, zvolá primátor do 14 dní nové zasadnutie na prerokovanie celého, prípadne zostávajúceho programu.

Ust. § 12 odsek 11 Z. č. 369/1990 Zb. predstavuje zákonnú delegáciu na reguláciu samosprávnej činnosti obce podzákonným právnym predpisom, ktorým je rokovací poriadok a ktorý nemá povahu všeobecne záväzného právneho predpisu.

Z uvedeného by bolo možné predpokladať, že ak mestské zastupiteľstvo nebude rokovania a uznášania schopné, že následne primátor mesta, ktorý vedie rokovanie zasadnutia mestského zastupiteľstva, v zmysle zákonnej delegácie a v zmysle ustanovení rokovacieho poriadku zvolá nové zasadnutie do 14 dní, na ktorom sa uskutoční voľba hlavného kontrolóra. Problémom je však to, že textácia ustanovení Z. č. 369/1990 Zb. o voľbe hlavného kontrolóra mesta (pozri ust. § 18a Z. č. 369/1990 Zb.) má v určení termínovania úkonov predchádzajúcich termínu voľby hlavného kontrolóra mesta i v určení termínu samotnej voľby (v jediný deň) „derogačný“ charakter k prípadným ustanoveniam rokovacieho poriadku mestského zastupiteľstva o presunutí rokovania programu zasadnutia v prípade, ak je mestské zastupiteľstvo neschopné rokovania a uznášania sa. Tento derogačný charakter je poznateľný v tom, že na základe daných zákonných ustanovení je prijaté ex ante uznesenie mestského zastupiteľstva o voľbe hlavného kontrolóra mesta, ktoré je platné a účinné o.i. v termíne voľby hlavného kontrolóra mesta. Neuznášania sa schopné mestské zastupiteľstvo ani nemôže prijať uznesenie, ktorým by zmenilo predmetné uznesenie tak, že by presunulo termín voľby hlavného kontrolóra mesta, určený v platnom a účinnom skoršom uznesení. V tomto momente tak dochádza jednoznačne k poruchovému následku voči subjektívnemu politickému právu občana podľa čl. 30 odsek 4 ústavy, pretože tu existuje platné a účinné uznesenie mestského zastupiteľstva o voľbe hlavného kontrolóra mesta na jednej strane a fakticita jeho neuskutočnenia z dôvodu neuznášania sa schopnosti mestského zastupiteľstva na strane druhej.

Vyššie uvedené sentencie vychádzajú, tak, ako je to zvýraznené, zo stretu bezpochyby existujúcich ústavných práv a to katalogizovaného základného politického práva občana na slobodný prístup k voleným a iným verejným funkciám bez rozdielu a doktrínou vysloveného práva obce na samosprávu. Predmetný stret je v popisovaných výstupoch definovaný na tej najvyššej a zároveň najvšeobecnejšej právnej úrovni, teda na úrovni

ústavného práva (a ústavných subjektívnych práv kandidáta a samosprávnych práv obce). No pri ústavnom skúmaní proporcionality stretu daných ústavných práv o to viac vyvstáva otázka umiestnenia hraníc práva obce na samosprávu, čo v posudzovanom prípade znamená odpovedať na otázku, či primátor mesta môže zvolať na základe rokovacieho poriadku (vnútorného právneho aktu mesta) nové zasadnutie mestského zastupiteľstva z dôvodu, aby umožnil prihláseným kandidátom voľbu hlavného kontrolóra v termíne do 14 dní po v uznesení stanovenom termíne volieb (slobodný prístup k voleným a iným funkciám bez rozdielu) a to napriek tomu, že platné a účinné uznesenie mestského zastupiteľstva o voľbe hlavného kontrolóra určilo striktne a kategoricky za deň voľby hlavného kontrolóra deň zasadnutia, v ktorom bolo mestské zastupiteľstvo rokovania a uznášania sa neschopné.

Pri koncipovaní odpovede na vyslovenú otázku je potrebné vychádzať z nasledujúcich formálnych prameňov práva.

V zmysle ust. § 13 odsek 4, písm. e) Z. č. 369/1990 Zb. platí, že primátor rozhoduje vo všetkých veciach správy obce, ktoré nie sú zákonom alebo štatútom obce vyhradené obecnému zastupiteľstvu.

V zmysle ust. § 13 odsek 6 a odsek 7 Z. č. 369/1990 Zb. platí, že primátor môže pozastaviť výkon uznesenia obecného zastupiteľstva, ak sa domnieva, že odporuje zákonu alebo je pre obec zjavne nevýhodné tak, že ho nepodpíše v zákonnej lehote. Toto ustanovenie (ustanovenie odseku 6) sa nevzťahuje na uznesenie o voľbe a odvolaní hlavného kontrolóra mesta.

V zmysle ust. § 11 odsek 4 písm. j) Z. č. 369/1990 Zb. platí, že obecné zastupiteľstvo rozhoduje o základných otázkach života obce, najmä je mu vyhradené voliť hlavného kontrolóra obce. Z uvedeného plynie, že zákonom je vyhradená „voľba“ hlavného kontrolóra v tom najvšeobecnejšom významovom poňatí mestskému zastupiteľstvu, nie primátorovi.

Spojením troch vyššie citovaných normatívnych podôb ustanovení zákona plynie, že primátor má zákonom obmedzený dosah na hlavného kontrolóra a to už v čase jeho voľby, ktorú realizuje mestské zastupiteľstvo, no predovšetkým nemá dosah aplikáciou svojho sistačného práva pozastaviť výkon uznesenia mestského zastupiteľstva o voľbe hlavného kontrolóra mesta, čiže primátor ex lege nemôže svojim faktickým konaním vstupovať do obsahu ešte len schváleného uznesenia o voľbe hlavného kontrolóra mesta a aplikovať ho inak ako jeho obsah prikazuje (umožňuje). To jednoznačne zakladá, že platné a účinné uznesenie o voľbe hlavného kontrolóra mesta je pre neho rovnako záväzné a nemá iný priestor, ako ho bezvýhradne rešpektovať a aplikovať tak, ako je obsahovo platné a účinné. Z uvedeného možno ustáliť, že ak má primátor povinnosť zvolať zasadnutie mestského zastupiteľstva podľa rokovacieho poriadku do 14 dní odo dňa zasadnutia, ktoré nebolo rokovania a uznášania schopné, a to s rovnakými bodmi programu, bolo by jeho konanie nezákonné v tom, že by primátor realizoval voľbu hlavného kontrolóra na danom novom zasadnutí napriek tomu, že uznesenie mestského zastupiteľstva o termíne voľby hlavného kontrolóra explicitne určuje iný (pôvodný) termín, teda mu voľbu v primátorom určenom termíne zakazuje (neumožňuje). Uvedené platí v prípade, ak by sme uznesenie o voľbe hlavného kontrolóra považovali za platné a účinné i po dni, v ktorom sa konať malo, no pre neuznášania schopnosť poslancov mestského zastupiteľstva sa neuskutočnilo.

Je však potrebné vysloviť i iný právny názor a to ten, že po dni, v ktorom sa podľa uznesenia mali konať voľby hlavného kontrolóra mesta a nekonal sa, predmetné uznesenie stratilo v plynúcom čase platnosť a účinnosť.

Je logické, že primátor nesmie zaradiť na „nové“ zasadnutie mestského zastupiteľstva také uznesenie, ktoré nie je možné vykonať, skrz márneho uplynutia lehoty v ňom stanovenej na voľbu hlavného kontrolóra. Márnym uplynutím v uznesení schválenej lehoty na vykonanie voľby dňa 24. 8. 2022 sa totiž stalo uznesenie nevykonateľným.

Právo účasti na voľbách pre troch schválených uchádzačov (kandidátov) je realizované na základe uvádzaného Uznesenia Mestského zastupiteľstva v Sečovciach č. 48/2022 zo dňa 7. 7. 2022. Predmetné uznesenie sa týka volieb hlavného kontrolóra mesta ako celku s termínovaním ich postupnosti od nadobudnutia platnosti a účinnosti dotknutého uznesenia dňa 7. 7. 2022 (schválenie) a končiac dňom 24. 8. 2022, v ktorom sa mala konať voľba, poťažne žrebovanie, hlavného kontrolóra mesta. Vzájomné práva a povinnosti, plynúce z daného uznesenia pre mesto a kandidátov, vznikli platnosťou a účinnosťou uznesenia č. 48/2022 dňa 7. 7. 2022 a zanikli uplynutím v ňom stanovenej lehoty na vykonanie volieb a to dňa 24. 8. 2022, pretože obsahovo boli viazané na termín 24. 8. 2022, čiže boli obmedzené na konkrétny akt. Pôvodné uznesenie totiž neobsahovalo možnosť prolongovania, či presunu termínu volieb hlavného kontrolóra ipso iure, pretože to poslanci v danom uznesení neumožnili a ani na zasadnutí mestského zastupiteľstva dňa 24. 8. 2022, kedy ešte uznesenie č. 48/2022 bolo platným a účinným, to pozmeňujúcim návrhom neučinili, pretože neboli rokovania a uznášania sa schopní.

V predošlej vete uvedený výraz „prolongovanie“ a „posun termínu ipso iure (z uznesenia)“ evokuje úvahu o tom, či je to právne možné. Je jednoznačné, že v rámci samosprávnej pôsobnosti obce pri výkone svojho ústavného práva na samosprávu to priechodné je.¹¹ Čo ale priechodné nie je, je to, že by sa všetky tri kolá voľby hlavného kontrolóra mesta nekonal v jeden deň, uvedené uznesenie by v tejto časti bolo contra legem. Predmetný zákonný imperatív predznamenáva jednoznačný úmysel zákonodarcu viazať voľbu hlavného kontrolóra v uznesení č. 48/2022 zo dňa 7. 7. 2022 na určený jeden konkrétny deň a to i pre výkladovú rovinu zániku platnosti a účinnosti uznesenia v prípade, že sa voľby hlavného kontrolóra v daný deň nekonal.

Na tomto mieste je potrebné zvýrazniť i nasledujúcu skutočnosť. Ust. § 18a odsek 3 Z. č. 369/1990 Zb. upravuje, že ďalšie podrobnosti o spôsobe a vykonaní voľby hlavného

¹¹ Vychádzajúc z čl. 2 odsek 2 Ústavy č. 460/1992 Zb. platí, že obec je vnímaná ako orgán verejnej moci, ktorý svojimi právnymi aktmi (všeobecne záväznými nariadeniami, uzneseniami a rozhodnutiami ako individuálnymi aktmi aplikácie práva) autoritatívne reguluje úroveň spoločenských vzťahov na území obce. Obec je však zároveň ústavne definovaná ako samosprávny a autonómny celok, ktorý je nositeľom ústavného práva na samosprávu, čiže celok, ktorému povinnosti a obmedzenia možno ukladať len zákonom (čl. 67 odsek 2 Ústavy č. 460/1992 Zb.), resp. do činnosti ktorého môže štát zasahovať oba spôsobom ustanoveným zákonom (čl. 67 odsek 3 Ústavy č. 460/1992 Zb.). Neexistuje zákonom uložené obmedzenie, aby obec nemohla preložiť v rámci platného a účinného uznesenia pred termínom konania volieb hlavného kontrolóra deň voľby na iný deň (prípadne iný zákonný zásah zo strany štátu do činnosti obce pri voľbe hlavného kontrolóra, ktorý by takýto postup obce znemožňoval).

kontrolóra a náležitosti prihlášky ustanoví obec uznesením.¹² Zákonodarca tu jednoznačne pojmom „ďalšie“ rozlišuje medzi „už pomenovanými modalitami voľby hlavného kontrolóra mesta v zákone“ a „ďalšími podrobnosťami“, ktoré deleguje na obec prijatím uznesenia. Uznesenie o voľbe hlavného kontrolóra mesta nie je všeobecne záväzným právnym predpisom, čo znamená, že sa ako interný, organizačný akt, svojou podstatou môže vzťahovať a vzťahuje len na konkrétne voľby hlavného kontrolóra mesta ad hoc, nie na všetky voľby hlavného kontrolóra mesta pre čas pro futuro, pretože uznesenie nemá všeobecne záväzný charakter, neobsahuje všeobecne záväzné normy, teda právne normy. To je exaktným dôvodom, prečo zákonodarca v zmysle ust. § 18a odsek 3 posledná veta Z. č. 369/1990 Zb. prikázal obci prijať ďalšie podrobnosti o (konkrétnej) voľbe hlavného kontrolóra mesta uznesením, a nie všeobecne záväzným nariadením. Vychádzajúc z vyššie uvedeného platí, že ak v uznesení č. 48/2022 zo dňa 7. 7. 2022 mestské zastupiteľstvo neumožnilo opakovanú voľbu hlavného kontrolóra mesta z titulu rokovania a uznášania sa neschopnosti zasadnutia, opakovaná voľba, určená na deň 24. 8. 2022, je v inom termíne neprípustná.

Voľby hlavného kontrolóra mesta Sečovce, schválené Uznesením č. 48/2022, sa teda po 24. 8. 2022 už nemôžu realizovať, pretože Uznesenie č. 48/2022 zo dňa 7. 7. 2022 bolo zákonnou delegáciou prijaté mestským zastupiteľstvom v Sečovciach pre vykonanie konkrétnej voľby hlavného kontrolóra mesta dňa 24. 8. 2022. Keďže šiesti poslanci mestského zastupiteľstva z celkového počtu dvanásť poslancov sa zasadnutia mestského zastupiteľstva, ktoré sami určili na deň 24. 8. 2022, nezúčastnili a tým k voľbe hlavného kontrolóra nedošlo, stratilo predmetné uznesenie o voľbe hlavného kontrolóra mesta o deň na to (dňa 25. 8. 2022) platnosť a teda aj účinnosť a stáva sa nevykonateľným.

Keďže voľba hlavného kontrolóra mesta bola jediným konkrétnym rokovacím bodom programu zasadnutia mestského zastupiteľstva dňa 24. 8. 2022 znamená to, že neexistuje žiadny relevantný bod z daného zastupiteľstva tak, ako to zakladá čl. 7 odsek 5 rokovacieho poriadku Mestského zastupiteľstva v Sečovciach v povinnosti pre primátora zvolať nové zastupiteľstvo do 14 dní, čiže primátorovi mesta „ipso iure“ zanikla povinnosť z rokovacieho

¹² Ust. § 12 odsek 11 Z. č. 369/1990 Zb. zakladá, že podrobné pravidlá o rokovaní obecného zastupiteľstva upraví rokovací poriadok obecného zastupiteľstva. V zmysle ust. § 11 odsek 4, písm. k.) Z. č. 369/1990 Zb. platí, že obecné zastupiteľstvo rozhoduje o základných otázkach života obce, najmä je mu vyhradené schvaľovať rokovací poriadok obecného zastupiteľstva. Rokovací poriadok je teda vnútro-organizačným aktom obce, ktoré zaväzuje dotknuté subjekty zúčastnené na rokovaní obecného zastupiteľstva. Neobsahuje právne normy, ale organizačné normy, čiže nesmie sa prijímať formou všeobecne záväzného nariadenia, ale formou uznesenia. Rozdiel medzi uznesením, ktorým bol prijatý rokovací poriadok a uznesením, ktorým je upravená voľba hlavného kontrolóra mesta, spočíva v temporalite, teda v časovej obmedzenosti na určitý úkon, ktorý je daný zákonným delegovaním v prípade voľby hlavného kontrolóra mesta a v časovej neurčitosti v prípade rokovacieho poriadku *pro futuro*. Obecné zastupiteľstvo teda nemôže prijať uznesenie pre voľby hlavného kontrolóra mesta v neurčitosti *pro futuro* (pre všetky voľby do budúcnosti) pretože to zákon svojou podstatou vylučuje. Je to Zákon č. 369/1990 Zb., ktorý je všeobecne záväzným právnym predpisom o voľbe hlavného kontrolóra mesta a je to konkrétne uznesenie obecného zastupiteľstva, ktoré na základe zákonnej delegácie prijíma konkrétne uznesenie o konkrétnej voľbe hlavného kontrolóra. Z uvedeného plynie, že existujú z časového hľadiska dva druhy uznesení, prijímané mestským zastupiteľstvom a to uznesenie s platnosťou a účinnosťou *pro futuro* (napr. rokovací poriadok mestského zastupiteľstva) a uznesenie *ad hoc* (napr. uznesenie o voľbe hlavného kontrolóra mesta). Rokovací poriadok mestského zastupiteľstva v Sečovciach, prijatý na základe zákonného splnomocnenia, neobsahuje možnosť opakovania voľby hlavného kontrolóra, prolongovania raz určeného termínu volieb, alebo posunu termínu volieb v prípade neuznávania sa schopnosti mestského zastupiteľstva.

poriadku nové zasadnutie mestského zastupiteľstva zvolávať, keďže nesmie a nemôže predkladať na jeho rokovanie materiál, ktorý je vo forme uznesenia v plynúcom čase už neplatný, neúčinný a nevykonateľný a iný materiál zo zasadnutia mestského zastupiteľstva zo dňa 24. 8. 2022 neexistuje.

Ak sa teda mestské zastupiteľstvo rozhodne vyhlásiť nové voľby hlavného kontrolóra mesta, musí tak urobiť opätovným postupom tak, ako to zakladajú príslušné ustanovenia Z. č. 369/1990 Zb., čiže prijatím nového uznesenia o voľbe hlavného kontrolóra mesta, pretože v prípade voľby hlavného kontrolóra mesta sa vždy jedná o uznesenie ad hoc a sui generis, s derogačnými účinkami v jeho posudzovanej temporalite.

Zákonná úprava ust. § 18a odsek 3 posledná veta Z. č. 369/1990 Zb. neumožňuje prijať obci ďalšie podrobnosti o spôsobe a vykonaní voľby hlavného kontrolóra a náležitosti prihlášky všeobecne záväzným nariadením, z čoho plynie, že ku každej voľbe hlavného kontrolóra mesta pristupuje obec individuálne a reguluje ju vo forme „jednorázového“ uznesenia.

Skutočnosť, že voľby hlavného kontrolóra mesta sa v stanovenom termíne podľa uznesenia Mestského zastupiteľstva v Sečovciach č. 48/2022 neuskutočnili z dôvodu možnej „politickej obštrukcie“, ktorou sa šiesti poslanci nezúčastnili zasadnutia mestského zastupiteľstva a tým porušili povinnosť poslanca podľa ust. § 25 odsek 1 písmeno b.) Z. č. 369/1990 Zb. zúčastňovať sa zasadnutí obecného zastupiteľstva a jeho orgánov, do ktorých boli zvolení, je vo svojom poruchovom následku zásahom do základného politického práva všetkých troch uchádzačov (kandidátov) podľa čl. 30 odsek 4 Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. vo voľbách hlavného kontrolóra mesta Sečovce.

Pre úplnosť je potrebné zvýrazniť, že mesto, ktorá aplikuje vyššie uvedené reálie, je ako „povinná osoba“ podľa ust. § 2 odsek 1 Z. č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám, povinná v zmysle ust. § 5 odsek 1 písm. e.) Z. č. 211/2000 Z. z. uvedenú analýzu vo forme svojho právneho názoru ako „výkladové stanovisko, podľa ktorého povinná osoba koná a rozhoduje“ zverejniť v zmysle ust. § 6 odsek 1 a odsek 2 Z. č. 211/2000 Z. z. ako „informáciu“ spôsobom umožňujúcim hromadný prístup a v sídle povinnej osoby ako aj na všetkých jej pracoviskách na verejne prístupnom mieste.

ZÁVER

Predkladaný článok poskytuje vzájomným prepojením všeobecnosti a kazuistiky právnu analýzu a syntézu problematiky voľby hlavného kontrolóra obce na vybraných úsekoch procesu jeho voľby, kedy politické obštrukcie komunálnych politikov i na úrovni obecnej samosprávy môžu spôsobiť malinterpretáciu a malaplikáciu relevantného objektívneho práva, regulujúceho činnosť orgánov obce. Poukazuje na skutočnosť, že v materiálnom právnom štáte má právo vládnuť v zmysle princípu vlády práva a princípu obmedzenej vlády ako fundamentálnych princípov fungovania materiálneho právneho štátu, ktorého sú i obce v právnom a politickom priestore Slovenskej republiky organickou súčasťou. Implicitne, no jednoznačne, poukazuje na potrebu individuálnej právnej odbornosti pri výklade a aplikácii práva obecného zriadenia orgánmi obce. Subsumpciou popísaného faktického stavu pod príslušné ustanovenia najmä ústavného textu a zákona o obecnom zriadení pripomína význam iusnaturalistického ponímania objektívneho práva v jeho hermeneutike a aplikácii

a nevyhnutnosť vylúčenia právneho voluntarizmu v činnosti orgánov mesta, nota bene v zneužívania práva pre dosahovanie partikulárnych politických výhod v komunálnom prostredí komunálnymi politikmi.

SUMMARY

The presented article provides a legal analysis and synthesis of the issue of the election of the chief controller of the municipality by combining generality and case studies. At selected sections of the process of electing the chief controller of the municipality, he points to political obstructions that cause misinterpretation and malapplication of objective law. In a substantive legal state, he has the right to rule in terms of the principle of the rule of law and the principle of limited government. Objective law cannot be an instrument of the political interests of municipal politicians, who voluntaristically promote personal particular interests over the interests of the municipality, which are protected by objective law.

Literatúra

ALEXY, R. a HOLLÄNDER, P. *Pojem a platnosť práva*. Bratislava: Kalligram, 2009. ISBN 978-80-8101-062-0.

BREICHOVÁ LAPČÁKOVÁ, M. *Ústava a ústavné zákony*. Bratislava: Kalligram, 2013. ISBN 978-80-8101-727-8.

BRÖSTL, A. *Dejiny právneho a politického myslenia*. Bratislava: Iura edition, 1999. ISBN 80-88715-39-3.

BRÖSTL, A., DOBROVIČOVÁ, G. a KANÁRIK, I. *Základy štátovedy*. Košice: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika, 2007. ISBN 978-80-7097-679-1.

BRÖSTL, A. et al. *Ústavné právo Slovenskej republiky*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013. ISBN 978-80-7380-433-6.

BUJŇÁK, V., GAŇA, S. a HODÁS, M. *Teória a prax právnej normotvorby*. Bratislava: Wolters Kluwer, 2023. ISBN 978-80-571-0621-0.

ČIČ, M. et al. *Komentár k Ústave Slovenskej republiky*. Žilina: Eurokódex, 2012. ISBN 978-80-89447-93-0.

DRGONEC, J. *Ústava Slovenskej republiky: komentár*. 2. vyd. Šamorín: Heuréka, 2007. ISBN 80-89122-38-8.

82	ARTICLES Ferdinand KORN	PRÁVNE A POLITOLOGICKÉ ÚVAHY NAD VYBRANÝMI OKRUHMI PROBLEMATIKY VOĽBY HLAVNÉHO KONTROLÓRA OBCE V PREDKLADANEJ VŠEOBECNOSTI A KAZUISTIKE
----	----------------------------	---

DRGONEC, J. *Ústava Slovenskej republiky: komentár*. 3. vyd. Šamorín: Heuréka, 2012. ISBN 80-89122-73-8.

DWORKIN, R. *Když se práva berou vážně*. Praha: Oikoymenh, 2001. ISBN 80-7298-022-X.

FRIDRICH, B. *Ústavné garancie ľudských práv*. Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave, Právnická fakulta, 2013. ISBN 978-80-7160-338-2.

GAŠPAR, M. *Správne právo: teória a prax*. Bratislava: Formát, 1998. ISBN 80-767911-0-9.

GERLOCH, A. a TOMÁŠEK, M. *Nové jevy v právu na počátku 21. století. II., Teoretické a ústavní impulzy rozvoje práva*. Praha: Karolinum, 2010. ISBN 978-80-246-1742-8.

HOLLÄNDER, P. *Filosofie práva*. 2., rozš. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012. ISBN 978-80-7380-366-7.

CHOVANEK, J. *Ústava Slovenskej republiky: základný zákon štátu*. Bratislava: Procom, 2002. ISBN 80-85717-06-9.

JESENKO, M. *Právo obce na samosprávu a normotvorba obcí*. Košice: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Fakulta verejnej správy, 2017. ISBN 978-80-8152-539-1.

JESENKO, M. *Tvorba práva na úrovni obcí v podmienkach Slovenskej republiky*. *Grant Journal*. 2013, s. 35–39. ISSN 1805-062X.

KANÁRIK, I. *Zvrchovanosť zákona: (aktuálne otázky v slovenskom právnom poriadku)*. Košice: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, 2003. ISBN 80-7097-531-8.

KELSEN, H. *Všeobecná teorie norem*. Brno: Masarykova univerzita, 2000. Spisy Právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně. ISBN 80-210-2325-2.

KLÍMA, K. *Encyklopedie ústavního práva*. Praha: ASPI, 2007. ISBN 978-80-7357-295-2.

KMETÓNY GAZDOVÁ, V. a KORN, F. *Občan a štát medzi demokraciou a partokraciou: ústavnoprávny a politologický prienik definícií vzájomnej korelácie občana ako pôvodcu štátnej moci, štátu a politických strán*. Brno: Tribun EU, 2021. ISBN 978-80-263-1650-3.

KORN, F. *Článok 51 odsek 1 Ústavy Slovenskej republiky: výber z pretrvávajúcich a nastolených teoreticko-právnych tém, prezentovaných obsahom konkrétneho článku ústavného textu*. Brno: Tribun EU, 2019. ISBN 978-80-263-1486-8.

KORN, F. *Objektívne právo ako spoločenský normatívny systém: vysokoškolská učebnica*. Brno: Tribun EU, 2019. ISBN 978-80-263-1454-7.

OTTOVÁ, E. *Teória práva*. 3. vyd. Šamorín: Heuréka, 2010, s. 261–262. ISBN 978-80-89122-59-2.

PALÚŠ, I. Vzťah demokracie a odbornosti v obecnej samospráve Slovenskej republiky. *Auspicia*. 2014, roč. 11, č. 2, s. 28–41. ISSN 1214-4967.

PALÚŠ, I. a SOMOROVÁ, Ľ. *Štátne právo Slovenskej republiky*. Košice: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, 2011. ISBN 987-80-7097-787-3.

PALÚŠ, I. et al. *Samospráva obce: (vybrané problémy)*. Košice: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, 2009. ISBN 978-80-89089-92-5.

PALÚŠ, I., JESENKO, M. a KRUNKOVÁ, A. *Obec ako základ územnej samosprávy*. Košice: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, 2010. ISBN 978-80-8129-003-9.

PRUSÁK, J. Princípy v práve. *Právny obzor*. 1997, roč. 80, č. 3, s. 221–227. ISSN 0032-6984.

SURMAJOVÁ, Ž. *Základné princípy legislatívy* [online]. Učená právnická spoločnosť, 2015. Dostupné z: https://beta.ucps.sk/ZAKLADNE_PRINCIPY_LEGISLATIVY_.

SVOBODA, J. *Občiansky zákonník. I. diel, Komentár*. Bratislava: Eurounion, 2000. ISBN 80-88984-09-2.

TEKELI, J. a HOFFMAN, M. *Zákon o obecnom zriadení: komentár*. Bratislava: Wolters Kluwer, 2014. ISBN 978-80-8168-034-2.

WEYR, F. *Teorie práva*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. ISBN 978-80-7552-000-5.

Kontakt

JUDr. PhDr. ThDr. Ferdinand Korn, PhD.
Lekárska fakulta, Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach
Ústav verejného zdravotníctva a hygieny
Trieda SNP 1, 040 11 Košice, Slovenská republika
drfkorn@centrum.sk